Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0023

Brutálne represie voči demonštrantom v Iráne

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. januára 2026 o brutálnych represiách voči demonštrantom v Iráne (2026/2565(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Iráne,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2025 o riešení problému nadnárodných represií voči obhajcom ľudských práv[1],

– so zreteľom na vyhlásenia predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej a podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Kaje Kallasovej po násilnom zásahu v januári 2026,

– so zreteľom na udelenie Sacharovovej ceny za slobodu myslenia za rok 2023 Žíne Mahse Amíniovej a hnutiu Žena, život a sloboda v Iráne,

– so zreteľom na rozhodnutie predsedníčky Európskeho parlamentu Roberty Metsolovej zakázať všetkým diplomatickým zamestnancom a zástupcom iránskeho režimu vstup do všetkých priestorov Európskeho parlamentu,

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,

– so zreteľom na globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv,

– so zreteľom na usmernenia EÚ o násilí na ženách a dievčatách a o boji proti všetkým formám ich diskriminácie,

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie osobitných spravodajcov OSN a

[1] Prijaté texty, P10_TA(2025)0258.

nezávislých expertov z 13. januára 2026,

– so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov,

– so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,

– so zreteľom na správy osobitnej spravodajkyne OSN o situácii v oblasti ľudských práv v Iránskej islamskej republike,

– so zreteľom na tlačovú správu Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva z 10. januára 2026 s názvom Iran: UN Fact-Finding Mission calls for immediate restoration of internet access and adherence to international human rights law (Irán: Vyšetrovacia misia OSN vyzýva na okamžité obnovenie prístupu na internet a dodržiavanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv),

– so zreteľom na článok 136 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže 28. decembra 2025 vypukli v Iráne demonštrácie, ktoré sa rýchlo rozvinuli do celoštátnych protestov, pričom do ulíc v rôznych mestách a provinciách od 8. januára 2026 vyšli desaťtisíce Iráncov, ktorých počet v nasledujúcich dňoch dosiahol stotisíce; keďže demonštrácie iniciovali obchodníci na bazáre, ktorí zatvorili svoje obchody na protest proti stagnujúcemu iránskemu hospodárstvu, ich marginalizácii v ňom, pádu meny a poklesu životnej úrovne, a prerástli do rozsiahlych protivládnych protestov zastupujúcich široké spektrum iránskej spoločnosti, v ktorých demonštranti požadujú zásadnú politickú zmenu a ukončenie súčasného režimu;

B. keďže demonštrácie spočiatku podnietila hlboko zakorenená nespokojnosť s katastrofálnym stavom hospodárstva krajiny, prudkým nárastom cien potravín, rastúcou infláciou a rozšírenou korupciou; keďže iránsky režim dlhodobo zlyháva pri uspokojovaní základných potrieb svojho obyvateľstva;

C. keďže iránske bezpečnostné sily vrátane Zboru islamských revolučných gárd (IRGC) a polície uskutočnili systematický násilný celoštátny zásah proti demonštrantom, pričom používali smrtiacu silu, čo im umožňuje čínske vybavenie a sledovacia technológia, a vraždia a zadržiavajú tisíce pokojných demonštrantov; keďže iránske bezpečnostné sily na potlačenie protestov údajne použili chemické zbrane; keďže počet zabitých ľudí je v súčasnosti podhodnotený, pretože výpadok internetu sťažuje komunikáciu; keďže podľa nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej misie OSN pre Iránsku islamskú republiku dôveryhodné správy naznačujú, že Najvyššia národná bezpečnostná rada vydala vyhlásenie, v ktorom s cieľom ukončiť protesty bezpečnostným silám nariadila „rozhodujúci“ zásah; keďže podľa vyšetrovacej misie OSN bolo štátne násilie obzvlášť brutálne v regiónoch s etnickými menšinami; keďže iránske orgány hromadne svojvoľne zatkli tisíce demonštrantov, aktivistov, novinárov a obhajcov ľudských práv bez riadneho procesu a na základe

nepravdivých obvinení týkajúcich sa národnej bezpečnosti; keďže iránske súdnictvo urýchlilo skrátené konania proti zadržaným demonštrantom v rámci nespravodlivých súdnych procesov a uložilo trest smrti; keďže iránske súdnictvo vykonalo počas protestov tresty smrti na základe predchádzajúcich odsúdení;

D. keďže tieto kroky sú závažným porušením medzinárodného práva v oblasti ľudských práv vrátane záväzkov vyplývajúcich z Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ktorého je Irán zmluvnou stranou;

E. keďže Irán naďalej uplatňuje trest smrti ako kľúčový nástroj represie na zastrašovanie demonštrantov a umlčiavanie nesúhlasu;

F. keďže iránske orgány od 8. januára 2026 nariadili celoštátnu blokádu komunikácie, odpojili prístup na internet a mobilné telefóny a pevné siete v jednej z najkomplexnejších a najsofistikovanejších blokád v dejinách, čo sťažuje možnosť iránskeho ľudu komunikovať, organizovať sa a informovať vonkajší svet počas brutálneho zásahu, s cieľom zakryť skutočný rozsah protestov a brutalitu zásahu a mariť lekársku pomoc; keďže Irán je jednou z krajín, ktoré často vypínajú internet, a už dlhodobo blokuje prístup na internet a k telekomunikáciám v čase nepokojov, aby umlčal nesúhlas a potlačil protesty;

G. keďže právo na slobodu pokojného zhromažďovania a združovania je chránené článkom 20 Všeobecnej deklarácie ľudských práv;

H. keďže vedenie režimu naďalej ignoruje legitímne požiadavky demonštrantov; keďže podľa Štatistického úseku Organizácie Spojených národov má takmer 60 % iránskeho obyvateľstva menej ako 39 rokov a väčšina obyvateľstva sa narodila po islamskej revolúcii v roku 1979;

I. keďže iránske orgány sa verejne vyhrážajú ďalšími zásahmi proti protestom a tvrdými trestami voči ich účastníkom; keďže iránsky minister spravodlivosti 14. januára 2026 údajne vyhlásil, že každý, kto bol zatknutý po 8. januári 2026, je zločinec a terorista, čím účinne kriminalizoval pokojný protest a ešte viac potlačil slobodu prejavu a zhromažďovania; keďže Európsky parlament dôsledne a jednoznačne odsudzuje útlak a násilie iránskeho režimu voči vlastnému ľudu, a to vrátane vykonávania popráv, ukladania trestov smrti na základe nespravodlivých súdnych procesov, neľudských podmienok vo väzniciach, a systematické útoky na politických aktivistov a etnické a náboženské komunity; keďže Európsky parlament opakovane vyzýva, aby bol IRGC označený za teroristickú organizáciu;

J. keďže sedem odborníkov OSN na ľudské práva vyzvalo iránske orgány, aby prerušili vlny násilia, rešpektovali základné právo ľudu môcť vyjadriť nesúhlas a zúčastňovať sa na pokojných protestoch bez

strachu z represálií a zaoberali sa požiadavkami ľudu týkajúcimi sa občianskych, politických, hospodárskych a kultúrnych práv;

K. keďže nedávna vlna demonštrácií je vyvrcholením dlhej série masových protestov, po ktorých nasledujú hrozné zásahy; keďže posledné celoštátne povstania v Iráne – povstanie Zelené hnutie v roku 2009 a hnutie Žena, život, sloboda zo septembra 2022, ktoré vzniklo v reakcii na zavraždenie 22-ročnej Žíny Mahsy Amíníovej iránskou mravnostnou políciou – sa tiež stretli s brutálnymi represiami zacielenými na ženy, ktorým sa strieľalo na tvár, prsníky a genitálie;

L. keďže Európsky parlament udelil Sacharovovu cenu za slobodu myslenia za rok 2023 Žíne Mahse Amíníovej a hnutiu Žena, život, sloboda v Iráne ako poctu všetkým odvážnym ženám, mužom a mladým ľuďom v Iráne, ktorí pod obrovským tlakom pokračujú v boji za svoje práva a za zmenu;

M. keďže štátne politiky umožnili bežné presadzovanie záväzných pravidiel obliekania prostredníctvom mravnostných hliadok, technológií sledovania a administratívnych sankcií, čo viedlo k zatýkaniu, pokutám, odopretiu prístupu k vzdelávaniu a zamestnaniu a ukladaniu trestov odňatia slobody ženám a dievčatám, ktoré pravidlá nedodržiavajú; keďže v súvislosti s takýmto presadzovaním sú zdokumentované prípady fyzického zneužívania a úmrtia vo väzbe; keďže obrovská odvaha a odhodlanie statočných iránskych žien, ktoré nebojácne vzdorujú zbabelej taktike režimu, majú pre odpor proti tomuto brutálnemu režimu zásadný význam;

N. keďže Iránska islamská republika má veľmi destabilizačný vplyv na Blízkom východe a v širšom regióne, a to aj tým, že podporuje zástupné teroristické skupiny, ako sú Hizballáh v Libanone, húthíovia v Jemene, Hamas v Pásme Gazy a šiitske milície v Iraku, a vytvára teroristickú os tiahnucu sa celým regiónom; keďže zhubný vplyv Iránu sa neobmedzuje len na Blízky východ, pretože naďalej predstavuje obrovské riziko pre európsku bezpečnosť a demokracie na celom svete prostredníctvom hybridných hrozieb a škodlivých kybernetických aktivít, a to aj tým, že napomáha Rusku v jeho útočnej vojne proti Ukrajine, napríklad dodávkami ozbrojených dronov, riadených striel a munície a poskytovaním technológií a výcviku, ktoré Rusku umožnili zvýšiť výrobu, a podporuje venezuelskú diktatúru;

O. keďže dôveryhodné dôkazy naznačujú, že iránske diplomatické zastúpenia vo viacerých členských štátoch sú zapojené do propagandy, dezinformácií a zastrašovania zameraného na komunity iránskej diaspóry v Európe, čo je v rozpore s medzinárodným právom a zásadami, ktorými sa riadia diplomatické vzťahy;

P. keďže EÚ prijala voči Iránu tri sankčné režimy: jeden v reakcii na

závažné porušovanie ľudských práv v krajine, ktorý sa každoročne obnovuje a naposledy bol predĺžený do 13. apríla 2026, jeden v súvislosti s nešírením zbraní hromadného ničenia a tretí v reakcii na iránsku vojenskú podporu útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a ozbrojených skupín a subjektov v regióne Blízkeho východu a Červeného mora; keďže prostredníctvom týchto režimov sa sankcie v súčasnosti vzťahujú na viac ako 230 osôb a 40 subjektov v Iráne vrátane IRGC;

Q. keďže Európsky parlament v januári 2026 rozhodnutím svojej predsedníčky zakázal všetkým diplomatickým zamestnancom a zástupcom Iránskej islamskej republiky vstup do všetkých priestorov Európskeho parlamentu v Bruseli, Štrasburgu a Luxemburgu v reakcii na násilný zásah iránskych orgánov proti celoštátnym protestom a na to, že odmietajú dodržiavať základné slobody, pričom držitelia iránskych pasov sa musia preverovať a odoprie sa im vstup, ak sa zistí, že konajú v mene režimu;

R. keďže iránske orgány v posledných rokoch výrazne zintenzívnili prenasledovanie a trestanie etnických a náboženských komunít, najmä kresťanov, pričom vnútroštátne súdy ukladajú dlhodobé tresty odňatia slobody na základe obvinení súvisiacich výlučne s ich vierou alebo náboženskými aktivitami;

1. vyjadruje jednoznačné odsúdenie a pobúrenie v súvislosti s brutálnymi represiami a masovým zabíjaním, ktorých sa dopúšťa iránsky režim voči demonštrantom, ktorí v posledných dvoch týždňoch vyšli do ulíc v desiatkach miest; vyjadruje plnú solidaritu s iránskym ľudom a jeho odvážnym a legitímnym protestným hnutím, ktoré požaduje dôstojnosť, bezpečnosť a dodržiavanie práv iránskeho ľudu;

2. žiada, aby iránske orgány pod vedením diktátora Alího Chámeneího bezpodmienečne ukončili používanie násilia voči pokojným demonštrantom, okamžite zastavili všetky popravy a prestali vraždiť a utláčať civilistov, ktorí uplatňujú svoje základné práva; žiada, aby sa tieto práva, najmä sloboda prejavu a zhromažďovania, vždy bezpodmienečne dodržiavali;

3. vyzýva na okamžité prepustenie všetkých uväznených demonštrantov a politických väzňov; je zdesený hrozne vysokým počtom obetí a veľkým množstvom nezákonne zadržiavaných demonštrantov;

4. vyjadruje úprimnú sústrasť rodinám všetkých osôb, ktoré boli zabité v dôsledku násilných represií iránskych orgánov; vyjadruje hlboké rozhorčenie nad správami o útokoch a zastrašovaní zo strany represívnych bezpečnostných síl a členov IRGC voči rodinám a príbuzným osôb zabitých počas protestov; vyjadruje hlboké znepokojenie nad údajným ohavným postupom iránskych orgánov, ktoré vymáhajú veľké sumy peňazí od rodín obetí za návrat tiel ich

zosnulých príbuzných;

5. vyzýva Radu, aby v súlade so spoločnou pozíciou Rady z 27. decembra 2001 o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom[2], nariadením Rady (ES) č. 2580/2001[3], smernicou (EÚ) 2017/541[4] a globálnym sankčným režimom EÚ v oblasti ľudských práv čo najskôr v plnom rozsahu označila IRGC vrátane milícií Basídž a jednotiek Quds za teroristickú organizáciu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty naďalej odmietajú posilnenie reštriktívnych opatrení voči iránskemu režimu; žiada, aby sa takéto označenie odrazilo v režime reštriktívnych opatrení EÚ; vyzýva na rozšírenie a prísne presadzovanie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv a ďalších reštriktívnych opatrení EÚ vrátane zmrazenia aktív a zákazu vydávania víz voči všetkým iránskym úradníkom zodpovedným za represie a voči všetkým subjektom, ktoré podliehajú Kancelárii najvyššieho vodcu alebo konajú v jej mene, vrátane zaradenia všetkých príslušných zložiek IRGC a jednotlivcov na zoznam teroristov EÚ a uplatňovania zmrazenia aktív, zákazu cestovania a iných náležitých reštriktívnych opatrení; zdôrazňuje, že IRGC vrátane všetkých jeho pobočiek a pridružených subjektov zohráva ústrednú úlohu pri násilných represiách voči demonštrantom a závažnom porušovaní ľudských práv, mimosúdnych popravách a štátom podporovanom terorizme na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni; vyzýva členské štáty, aby súčasne prijali všetky vhodné vnútroštátne opatrenia na zabezpečenie úplného vykonávania a presadzovania tohto označenia;

6. vzdáva hold a vyjadruje hlbokú podporu odvážnemu iránskemu ľudu, ktorý už týždne v uliciach protestuje proti útlaku zo strany režimu a mimoriadne ťažkým hospodárskym a sociálnym podmienkam; oceňuje odvahu mnohých mladých ľudí, žien a obhajcov ľudských práv, ktorí naďalej bojujú za svoje práva napriek tomu, že musia čeliť osobným dôsledkom a brutálnym represiám; uznáva kľúčovú úlohu, ktorú zohralo hnutie Žena, život, sloboda tým, že dodalo obyvateľstvu a demonštrantom odvahu a odhalilo slabé miesta režimu a to, nakoľko je vzdialený od iránskeho ľudu; odsudzuje sankcie, ktoré iránske orgány uložili poslancom Európskeho parlamentu a národných parlamentov, a žiada o ich okamžité zrušenie;

---

2 Ú. v. ES L 344, 28.12.2001, s. 93, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2001/931/oj.

3 Nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, 28.12.2001, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/2580/oj).

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

7. rázne odsudzuje rozsiahle, brutálne, úmyselné a neprimerané použitie sily iránskymi bezpečnostnými silami proti pokojným demonštrantom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že toto zabíjanie nie je dôsledkom sporadických zrážok, ale rozsiahlej a systematickej politiky a premysleného rozhodnutia zlikvidovať akýkoľvek odpor a protesty; je znepokojený tým, že vraždy tisícok demonštrantov sú signálom toho, že v represívnej politike iránskeho režimu dochádza k desivému prechodu od odstrašovania k strategickej likvidácii; vyzýva členské štáty, aby voči iránskym predstaviteľom, ktorí sa na prebiehajúcich represiách preukázateľne priamo zúčastňujú, vyvodili za ich zločiny podľa medzinárodného práva zodpovednosť; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa pripravili na všetky možné scenáre vrátane možného pádu iránskeho režimu a aby zabezpečili, že žiadnemu páchateľovi represií nebude na území EÚ nikdy udelený azyl;

8. žiada bezpodmienečné prepustenie všetkých demonštrantov, obhajcov ľudských práv a novinárov, ktorí sú v súčasnosti v Iráne zadržiavaní; žiada, aby iránske orgány informovali všetky rodiny o mieste, kde sa ich zadržiavaní príbuzní nachádzajú; žiada, aby sa právnikom a medzinárodným pozorovateľom umožnil neobmedzený prístup ku všetkým osobám zadržaným počas protestov a aby bolo medzinárodné spoločenstvo informované o totožnosti zadržaných; vyzýva na okamžité prepustenie všetkých štátnych príslušníkov EÚ, ktorí sú v súčasnosti väznení v Iráne, a na ich bezpečný návrat do vlasti a dôrazne odsudzuje nehanebné využívanie rukojemníckej diplomacie zo strany režimu;

9. kategoricky odmieta tvrdenia iránskych orgánov, že protesty vyvolali zahraniční agenti; konštatuje, že protesty sú dôsledkom hlbokej nespokojnosti veľkých skupín iránskeho obyvateľstva, najmä mladých ľudí, žien a menšinových skupín, vzhľadom na hlboké a viacnásobné krízy, ktorým krajina čelí;

10. pripomína medzinárodné záväzky Iránu v oblasti ľudských práv vrátane dodržiavania práva na pokojné zhromažďovanie, slobody prejavu a práva na život, ktoré sú zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v medzinárodných zmluvách, ktorých je Irán zmluvnou stranou; vyzýva EÚ, aby ďalej podporovala občiansku spoločnosť, ľudské práva a humanitárne organizácie v Iráne;

11. zdôrazňuje výrazne nelegitímny a násilný charakter neľudského iránskeho režimu, ktorý je založený výlučne na terore, strachu a zastrašovaní a je proti akémukoľvek náboženskému, kultúrnemu a etnickému pluralizmu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvíjali na režim účinný tlak; považuje obrovskú vlnu protestov za jednoznačný signál, že po desaťročiach útlaku je tento systém neudržateľný, a vyzýva na slobodnú a demokratickú transformáciu v Iráne; vyjadruje plnú solidaritu s iránskou diaspórou, ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri požadovaní slobody a demokracie a podporovaní protestov; uznáva iránsky ľud ako jediný legitímny zdroj autority a zvrchovanosti v

Iráne;

12. žiada, aby sa opatrenia koordinovali s podobne zmýšľajúcimi partnermi a aby ich sprevádzalo celosvetové úsilie o boj proti obchádzaniu sankcií; víta skutočnosť, že Spojené štáty nedávno prijali cielené sankcie voči vysokým iránskym predstaviteľom zodpovedným za represie, a naliehavo vyzýva EÚ, aby prijala podobné opatrenia; vyzýva na vyhostenie príbuzných členov IRGC, ktorí študujú alebo pracujú v EÚ;

13. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby využili všetky dostupné nástroje na predchádzanie škodlivým kybernetickým činnostiam a zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu vrátane činností vykonávaných iránskymi orgánmi alebo pripisovaných iránskym orgánom, na odrádzanie od nich a reakciu na ne; nabáda na plné využívanie súboru nástrojov kybernetickej diplomacie EÚ vrátane reštriktívnych opatrení voči jednotlivcom a subjektom zodpovedným za kybernetické útoky a sankčného režimu EÚ zameraného na takéto útoky; naliehavo vyzýva EÚ, aby v koordinácii s medzinárodnými partnermi posilnila svoje schopnosti v oblasti strategickej komunikácie, budovania odolnosti a pripisovania zodpovednosti;

14. odsudzuje úsilie iránskeho režimu o cenzúru protestov odpojením prístupu na internet a telefónnych sietí v celej krajine; žiada okamžité zrušenie všetkých zákazov online komunikácie a služieb v Iráne; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby výrazne zvýšili technickú a finančnú pomoc s cieľom zaistiť zabezpečený digitálny prístup a poskytnúť iránskej občianskej spoločnosti, novinárom a obhajcom ľudských práv nástroje na obchádzanie cenzúry a digitálnu ochranu; vyzýva poskytovateľov technológií a satelitných služieb, aby preskúmali všetky zákonné a uskutočniteľné možnosti, ako uľahčiť bezpečný prístup ku komunikačným službám, ako je priame satelitné pripojenie mobilných telefónov, s cieľom zabezpečiť občanom Iránu nepretržitý prístup k informáciám, najmä umožniť tiesňovú komunikáciu a varovania prostredníctvom SMS, a zabrániť zneužívaniu platforiem na represie;

15. zdôrazňuje skutočnosť, že iránsky režim sa už celé desaťročia neustále systematicky zameriava na aktivistov za ľudské práva, politických disidentov, menšinové komunity a ženy, a to najmä krutými formami represií; vyjadruje solidaritu so všetkými osobami v Iráne, ktoré sú prenasledované za svoje presvedčenie alebo identitu, a uznáva odvahu menšinových komunít, ktoré čelia systémovej diskriminácii vrátane Kurdov, Balúčov, bahájov a kresťanov; vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých osôb zadržiavaných len za uplatňovanie slobody náboženského vyznania alebo presvedčenia;

16. opakovane vyzýva Irán, aby okamžite poskytol neobmedzený prístup

vyšetrovacej misii s mandátom OSN, keďže v situácii úplnej beztrestnosti, keď iránske orgány s cieľom umlčať nesúhlas systematicky páchajú závažné trestné činy podľa medzinárodného práva vrátane vrážd, mučenia, znásilňovania a nedobrovoľných zmiznutí, je potrebná medzinárodná kontrola a treba zhromažďovať a uchovávať dôkazy, ktoré sa budú môcť použiť ako podporný materiál v budúcich trestných stíhaniach; vyzýva EÚ, aby v Rade pre ľudské práva podporila predĺženie mandátu vyšetrovacej misie OSN pre Irán a rozšírila ho o vyšetrovanie súčasných zverstiev;

17. berie na vedomie dôležitú úlohu, ktorú v protestoch zohrávajú ženy a dievčatá, a odsudzuje systémový útlak žien a ďalších zraniteľných skupín zo strany režimu prostredníctvom zákonov a predpisov, ktoré výrazne obmedzujú ich slobody a práva vrátane ponižujúceho zákona o povinnom nosení hidžábu a jeho násilného presadzovania, prísneho obmedzovania sexuálneho a reprodukčného zdravia žien a porušovania politických, sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a osobných práv žien; zdôrazňuje, že diskriminácia v oblasti dedičstva a zákony o svedectve a štátnej príslušnosti, ktoré ženám priznávajú nerovnaké právne postavenie a obmedzujú ich autonómiu vo verejnom aj v súkromnom živote, sú v rozpore s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv, ktorými je Irán viazaný;

18. opätovne odsudzuje desivo vysoký počet popráv vykonaných za posledné dva roky, najmä od vypuknutia nedávnych demonštrácií koncom decembra, ako symbol absolútneho znevažovania ľudského života a dôstojnosti zo strany režimu;

19. pripomína, že Irán má najvyššiu mieru trestov smrti na obyvateľa na svete a že od povstania hnutia Žena, život, sloboda v roku 2022 iránske orgány spustili rozsiahlu vlnu popráv, ktorých obeťami sú aj disidenti, ženy, novinári a menšiny; odsudzuje skutočnosť, že len v roku 2025 režim popravil 1 500 ľudí; opakuje dlhodobý nesúhlas EÚ s trestom smrti a vyzýva na jeho okamžité zrušenie;

20. vyjadruje plnú podporu iránskej opozícii a vyzýva PK/VP, aby začala inkluzívny dialóg s iránskou demokratickou opozíciou s cieľom podporiť demokratickú, slobodnú a pluralitnú budúcnosť Iránu; žiada, aby boli zástupcovia iránskej demokratickej opozície pozvaní do Európskeho parlamentu, a zároveň opakuje, že budúcu vládu si má určiť iránsky ľud; nabáda Komisiu, aby rozšírila technickú a finančnú pomoc iránskej občianskej spoločnosti; vyzýva rôznych aktérov demokratickej opozície, aby spolupracovali a pripravili pôdu pre spravodlivý, inkluzívny a demokratický proces, ktorý prinesie slobodu a dôstojnosť všetkým iránskym občanom bez ohľadu na ich etnickú príslušnosť, náboženstvo a pohlavie; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby úzko spolupracovali s podobne zmýšľajúcimi partnermi s cieľom podporiť slobodný Irán, v ktorom platia všeobecné ľudské práva a rovnosť a ktorý formuje samotný iránsky ľud; vyjadruje presvedčenie, že kľúčom k zabezpečeniu demokratickej a mierovej

budúcnosti Iránu je podpora rozmanitých komunít v krajine a základnej regionálnej, kultúrnej a etnickej rozmanitosti;

21. opätovne zdôrazňuje, že iránsky režim už celé desaťročia aktívne vyvoláva chaos a ničí celý región a používa brutálne formy vnútorných a nadnárodných represií; odsudzuje skutočnosť, že iránske orgány brutálnym spôsobom využívajú nadnárodné represie na internete aj mimo neho na umlčiavanie, zastrašovanie, potláčanie, nátlak alebo dokonca únosy odporcov, ako aj na vyhrážanie sa ich rodinám v zahraničí; vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi posilnila mechanizmy prevencie, ochrany a reakcie v EÚ a zabezpečila, že všetky akty nadnárodných represií sa budú účinne vyšetrovať a stíhať; zdôrazňuje, že Irán naďalej predstavuje najväčšiu a najvážnejšiu hrozbu pre bezpečnosť a stabilitu širšieho regiónu a je najvýznamnejšou prekážkou mieru; opätovne dôrazne odsudzuje škodlivé aktivity a zasahovanie Iránu v celom regióne aj mimo neho, najmä v Libanone, Sýrii, Jemene, Iraku a na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy;

22. konštatuje, že Irán a Rusko si čoraz viac vymieňajú dôležité spravodajské informácie a spolupracujú pri obchádzaní sankcií prostredníctvom schránkových spoločností, bankových prepojení a prepravy ropy s vypnutými sledovacími zariadeniami; požaduje lepšie vynucovanie sankcií EÚ, urýchlenú modernizáciu automatických identifikačných systémov na boj proti obchádzaniu sankcií a embarga a prísnejšie sledovanie a inšpekcie podozrivých iránskych plavidiel;

23. vyzýva PK/VP, aby v koordinácii s členskými štátmi zintenzívnila diplomatickú angažovanosť v prospech iránskeho ľudu preskúmaním možnosti výraznejšej diplomatickej prítomnosti alebo zriadenia zastúpenia EÚ, ktoré by dokázalo poskytovať ochranu, humanitárnu pomoc a konzulárnu podporu jednotlivcom, ktorí sú v ohrození za to, že uplatňujú svoje základné práva, vrátane pokojných demonštrantov; zdôrazňuje, že treba zvážiť opatrenia, ktoré by umožnili poskytovať útočisko, informácie a pomoc v súlade s medzinárodným právom a príslušnými právnymi precedensmi členských štátov EÚ s cieľom zlepšiť schopnosť EÚ monitorovať závažné porušovanie ľudských práv na mieste, podávať o ňom správy a reagovať naň;

24. víta záväzok PK/VP zaviesť voči Iránu ďalšie donucovacie opatrenia; vyzýva Radu a členské štáty, aby urýchlene rozšírili existujúce reštriktívne opatrenia s cieľom čo najskôr a primerane reagovať na pokračujúce represie; víta skutočnosť, že EÚ zvažuje cielené sankcie voči jednotlivcom a subjektom zodpovedným za násilné represie voči demonštrantom, a naliehavo vyzýva na ich urýchlené prijatie;

25. žiada, aby Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) pravidelne predkladala správy o situácii v Iráne; navrhuje zriadiť alebo určiť miesto, kde bude možné zaznamenať mená všetkých obetí nedávnych

masakrov, s cieľom vytvoriť a uchovávať záznamy o zabitých alebo zranených osobách;

26. vyzýva členské štáty EÚ a ESVČ, aby požiadali o osobitné zasadnutie Rady OSN pre ľudské práva v súvislosti s krízou v oblasti ľudských práv v Iráne s cieľom preukázať a podporiť legitímnu medzinárodnú opozíciu voči konaniu iránskeho režimu;

27. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali všetko úsilie o vyvodenie zodpovednosti v rámci OSN aj mimo nej, ktoré má za cieľ zdokumentovanie úmrtí a ich rýchle, nezávislé a transparentné vyšetrovanie, a to aj prostredníctvom zhromažďovania svedectiev a dôkazov od ľudí utekajúcich z krajiny; víta rozhodnutie Rady OSN pre ľudské práva uskutočniť mimoriadnu schôdzu o situácii v Iráne;

28. zdôrazňuje, že akákoľvek normalizácia vzťahov s Iránom je podmienená bezpodmienečným prepustením všetkých politických väzňov, overiteľným ukončením systematických represií a skutočným pokrokom smerom k demokracii a právnemu štátu;

29. vyzýva ESVČ, Komisiu a členské štáty, aby na porušovanie zo strany iránskeho režimu naďalej upozorňovali na bilaterálnych a multilaterálnych fórach a zabezpečili, že reštriktívne opatrenia EÚ budú naďalej cielené, založené na dôkazoch a zamerané na jednotlivcov a subjekty zodpovedné za závažné porušovanie ľudských práv;

30. víta rozhodnutie predsedníčky Európskeho parlamentu Roberty Metsolovej zakázať všetkým diplomatickým zamestnancom a zástupcom iránskeho režimu vstup do všetkých priestorov Európskeho parlamentu; vyzýva členské štáty, aby nasledovali tento príklad a prijali podobné obmedzenia vrátane prípadného zrušenia diplomatického štatútu personálu iránskych diplomatických a konzulárnych misií v celej EÚ;

31. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, členským štátom a kancelárii prezidenta Iránskej islamskej republiky.